

Συνεργατική Επιχειρηματικότητα από μαθητές Δημοτικού στο μάθημα της Αγγλικής Γλώσσας

Α. Αναστασίου¹, Δ. Ανδρούτσου¹, Π. Γεωργάλας²

¹Εκπαιδευτικοί Αγγλικής Γλώσσας ΠΕ06 στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση
adamosana@gmail.com, desp.adam@gmail.com

²Εκπαιδευτικός Πληροφορικής ΠΕ19 στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
pgeorgalas@sch.gr

Περίληψη

Η παρούσα εισήγηση περιλαμβάνει τη συνδυασμένη χρήση εργαλείων του Web 2.0 από μαθητές της Ε΄ Δημοτικού, με σκοπό τη δημιουργία πρωτότυπων συνεργατικών Business Plan στα Αγγλικά. Επιμέρους στόχοι ήταν η ανεύρεση πληροφοριών στο διαδίκτυο, η εκμάθηση λεξιλογίου σχετικού με την επιχειρηματικότητα, καθώς και η ανάπτυξη και η καλλιέργεια δεξιοτήτων σχετικών με την παραγωγή γραπτού λόγου. Το σενάριο υλοποιήθηκε σε τρεις διδακτικές ώρες, αρχικά στη σχολική τάξη και στη συνέχεια στο εργαστήριο Πληροφορικής. Τα εργαλεία του Web 2.0 που αξιοποιήθηκαν ήταν τα Wikis και τα Ερωτηματολόγια. Τα αποτελέσματα φανερώνουν ότι η στοχευμένη χρήση των εργαλείων αυτών στην εκπαιδευτική διαδικασία μπορεί να λειτουργήσει αποδοτικά τόσο για την εκμάθηση όσο και για τη δημιουργικότητα και την έκφραση των μαθητών. Παράλληλα, προάγεται η διαθεματικότητα και ο ρόλος του εκπαιδευτικού ως συντονιστή - διευκολυντή της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Λέξεις κλειδιά: Αγγλική γλώσσα, επιχειρηματικότητα, Web 2.0, γραπτός λόγος.

1. Εισαγωγή

Η εκπαίδευση διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο στη διαμόρφωση στάσεων, δεξιοτήτων και κουλτούρας, ακόμη και στο επίπεδο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ειδικότερα, η εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα παρέχει ένα μείγμα βιωματικής μάθησης, ανάπτυξης δεξιοτήτων και, το σημαντικότερο, αλλαγής νοοτροπίας (Wilson, 2008). Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, κάθε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ακολουθεί τον δικό της δρόμο όσον αφορά την ένταξη της επιχειρηματικότητας στο πρόγραμμα σπουδών. Σε κάποιες χώρες (όπως π.χ. το Ηνωμένο Βασίλειο) αποτελεί ξεχωριστό μάθημα, σε άλλες (όπως π.χ. η Αυστρία, η Λιθουανία και η Πολωνία) αποτελεί μέρος του υποχρεωτικού μαθήματος, ενώ στην πλειοψηφία των υπόλοιπων ευρωπαϊκών χωρών αποτελεί τμήμα διαθεματικών προσεγγίσεων στα αντίστοιχα προγράμματα σπουδών (European Commission, 2012). Στη Σκωτία ειδικότερα, η εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα ξεκινάει από το Δημοτικό σχολείο (Jones & Iredale, 2010).

Παράλληλα, είναι γεγονός ότι η χρήση των Νέων Τεχνολογιών στην εκπαίδευση δημιουργεί νέες παιδαγωγικές τάσεις και προσεγγίσεις, δίνοντας έμφαση στην ανάπτυξη της δημιουργικότητας αλλά και της καινοτόμου σκέψης των νέων ανθρώπων (Anderson, 2007). Ουσιαστικά, είναι γεγονός ότι η μάθηση γίνεται πιο αποτελεσματική, όταν οι μαθητές δομούν τη νέα γνώση μέσω της δημιουργίας πρωτότυπων προϊόντων, τα οποία αποκτούν διδακτική αξία τόσο για αυτούς όσο και για τους άλλους γύρω τους. Εύλογα, συνεπώς, ένα αυθεντικό περιβάλλον μάθησης θα πρέπει να στηρίζεται σε συνθήκες της καθημερινής πραγματικότητας (Kritzenberger, Winkler & Herczeg, 2002).

Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά τη διδασκαλία για την εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας, κρίνεται απαραίτητη η περαιτέρω καλλιέργεια των ακουστικών, αναγνωστικών και παραγωγικών δεξιοτήτων των μαθητών, μέσω της δυνατότητας χρήσης εύκολων και αποτελεσματικών τεχνολογικών εργαλείων (Ybarra & Green, 2003). Κατά συνέπεια, η ανεύρεση και επιλογή των κατάλληλων εκπαιδευτικών λογισμικών, η προσαρμογή τους στους στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών του συγκεκριμένου μαθήματος, καθώς και η οργάνωση δραστηριοτήτων με βάση τα ενδιαφέροντα και το γνωστικό υπόβαθρο των μαθητών είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την εκπαιδευτική διαδικασία. Προς την κατεύθυνση αυτή, η δημιουργία συνεργατικών πρωτότυπων επιχειρηματικών σχεδίων (business plans) στα Αγγλικά είναι δυνατόν να οδηγήσει, πέραν της ανάπτυξης της δημιουργικότητας και της καινοτόμου σκέψης των μαθητών, στην ανάπτυξη και την καλλιέργεια δεξιοτήτων τους σχετικών με την παραγωγή γραπτού λόγου, την εκμάθηση λεξιλογίου σχετικού με την επιχειρηματικότητα, καθώς και την ανεύρεση πληροφοριών στο διαδίκτυο.

2. Βιβλιογραφική Επισκόπηση

2.1 Η ιδέα της επιχειρηματικότητας

Ο Schumpeter (1978) αποσαφηνίζει ότι η επιχειρηματικότητα αποσκοπεί στην εκμετάλλευση των ευκαιριών κέρδους από τον επιχειρηματία. Σύμφωνα με τον Gutterman (2012), η επιχειρηματικότητα είναι η διαδικασία της δημιουργίας κάτι καινούριου με αξία, αφιερώνοντας τον απαραίτητο χρόνο και την κατάλληλη προσπάθεια, αλλά και αναλαμβάνοντας το οικονομικό, ψυχικό και κοινωνικό ρίσκο. Συνεπώς, ο επιχειρηματίας απολαμβάνει τα προκύπτοντα οφέλη της ανεξαρτησίας και της οικονομικής και προσωπικής ικανοποίησης. Αυτό το «καινούριο» μπορεί να είναι η δημιουργία ενός νέου οργανισμού ή η δημιουργία μίας νέας οικονομικής δραστηριότητας, η οποία μπορεί να προκύψει από την αναγνώριση και αξιοποίηση ευκαιριών και τη μετατροπή ιδεών σε καινοτομία.

Στην προσπάθειά τους να καθορίζουν το επιχειρηματικό πνεύμα ως εκπαιδευτική αξία, τα εκπαιδευτικά συστήματα και γενικότερα η κοινωνία επιδεικνύουν τη δέσμευση να αναγνωρίσουν μια κοινωνικοπολιτισμική αξία, δηλαδή την

επιχειρηματικότητα, και, ως εκ τούτου, να συνειδητοποιήσουν τις επιχειρηματικές ικανότητες μεταξύ των μαθητών (Vican & Luketić, 2013).

Η επιχειρηματικότητα αποτελεί σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης την καινοτομία μέσω της τεχνολογικής αλλαγής, δηλαδή την αξιοποίηση νέων επιχειρηματικών ευκαιριών στη ψηφιακή εποχή και τη χρηματοδότηση – ενίσχυση των επιχειρηματιών για την υλοποίηση νέων ιδεών (European Parliament and Council, 2013). Σίγουρα, όσο πιο νωρίς γίνεται η έκθεση στην επιχειρηματικότητα και την καινοτομία τόσο πιο πιθανό είναι ότι οι μαθητές θα σκεφτούν να σταδιοδρομήσουν σε αυτόν τον τομέα στο μέλλον (Wilson, 2008). Πιο συγκεκριμένα, οι έρευνες δείχνουν ότι οι μαθητές και οι σπουδαστές, οι οποίοι λαμβάνουν επιχειρηματική εκπαίδευση, έχουν τρεις έως έξι φορές περισσότερες πιθανότητες να προχωρήσουν στη σύσταση επιχείρησης σε μεταγενέστερο στάδιο από εκείνους που δεν τη λαμβάνουν (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2014). Εύλογα επομένως, η συλλογική επιχειρηματική δραστηριότητα στο πλαίσιο της σχολικής κοινότητας, γιατί όχι και στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, θα μπορούσε να δώσει ευκαιρίες και κίνητρα σε όλους τους μαθητές, ανεξαρτήτως επιδόσεων, να μοιράζονται και να ενσωματώνουν ιδέες, σκέψεις και πληροφορίες, στοχεύοντας στην ανακάλυψη και εκμετάλλευση νέων δραστηριοτήτων και καινοτομιών. Επίσης, θα μπορούσε να δημιουργήσει τις δομές εκείνες που επιτρέπουν στους μελλοντικούς ευρωπαίους επιχειρηματίες να ενώσουν τις προσπάθειές τους για την ανακάλυψη και εκμετάλλευση νέων ευκαιριών, καλλιεργώντας παράλληλα και μια σύγχρονη επιχειρηματική κουλτούρα. Τέλος, η δυσκολία εύρεσης εργασίας τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα στη χώρα μας, λόγω κρίσης, αναγκάζει πλέον παιδιά - μαθητές από μικρή ηλικία να συμφιλιώνονται με την ιδέα δημιουργίας δικής τους επιχείρησης, όταν φτάσουν σε ηλικία επαγγελματικής αποκατάστασης.

2.2 Η συνεργατική μάθηση και τα εργαλεία του Web 2.0

Η χρήση μεθόδων συνεργατικής μάθησης, είτε στην κλασική της μορφή είτε με τη βοήθεια υπολογιστή, παρουσιάζει πολλά μαθησιακά οφέλη, όπως η ταχύτερη αύξηση γνώσεων και εμπειριών, η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, η επιτάχυνση της μάθησης και η δυνατότητα να βλέπουν οι μαθητές θέματα από πολλές διαφορετικές πλευρές (Gokhale, 1995). Η αξιοποίηση των διαδικτυακών πηγών και των ανοιχτών - διαδραστικών τεχνολογικών εργαλείων καθιστά δυνατή τη σταδιακή δόμηση της γνώσης από τους μαθητές σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο (Crook, 2008).

Ο όρος Web 2.0 αναφέρεται στην εστίαση στον χρήστη και στη σχεδίαση λογισμικού που εξαρτάται κυρίως από τους ίδιους τους χρήστες, αλλά και στο περιεχόμενο που είναι αποτέλεσμα συνεισφοράς χιλιάδων χρηστών. Ο χρήστης του Web 2.0 δεν περιηγείται απλά σε ιστοσελίδες, αλλά είναι ενεργός και συμπεριφέρεται συνεργατικά και αλληλεπιδραστικά, μοιραζόμενος το υλικό που παρήγαγε με άλλους χρήστες (O'Reilly, 2005). Σύμφωνα με τον Fry, πυρήνας του Web 2.0 είναι το διαδίκτυο και στόχος του η διευκόλυνση της δημιουργικότητας, η συνεργασία και η

ανταλλαγή ιδεών μεταξύ των χρηστών, προάγοντας τη συμμετοχική κουλτούρα (Anastasiades & Kotsidis, 2013). Μέσω των συγκεκριμένων συνεργατικών διαδικτυακών εργαλείων του Web 2.0, όλοι οι συμμετέχοντες στην εκπαιδευτική διαδικασία παρακινούνται να δραστηριοποιηθούν ενεργά, να αλληλεπιδράσουν, να γίνουν οι ίδιοι συνδημιουργοί του εκπαιδευτικού υλικού, ενώ παράλληλα η πληροφορία μπορεί να προσαρμοστεί στις ιδιαίτερες ανάγκες του κάθε εκπαιδευόμενου (An & Williams, 2010).

Ένα ιδιαίτερα σημαντικό εργαλείο του Web 2.0 είναι τα Wikis. Από το πλήθος δυνατοτήτων που παρέχουν, μία πολύ σημαντική είναι η συνεργατική κατασκευή ιστοσελίδων. Κάθε μέλος ενός wiki, έχει τη δυνατότητα να επεξεργαστεί κάποια ιστοσελίδα, ενώ οι αλλαγές καταγράφονται άμεσα και γίνονται ορατές από όλους. Έρευνες αποκαλύπτουν ότι διάφορες δραστηριότητες παρουσίασης και αξιολόγησης μπορούν να διευκολυνθούν και να επιταχυνθούν με τη χρήση wikis (Kussmaul, 2011). Η εμπειρία στην Ελλάδα δείχνει ότι με τον κατάλληλο εκπαιδευτικό σχεδιασμό, τα εκπαιδευτικά wikis, καθώς και άλλα εργαλεία αυτής της κατηγορίας, όπως είναι τα ιστολόγια, μπορούν να χρησιμοποιηθούν αποτελεσματικά από τους μαθητές ως εργαλεία διερεύνησης, αλληλεπίδρασης και κοινωνικής οικοδόμησης της γνώσης (Αγγέλαινα & Τζιμογιάννης, 2010). Ειδικότερα, η χρήση των wikis στη διδασκαλία των ξένων γλωσσών στο δημοτικό σχολείο μπορεί να χτίσει νέες γνωστικές γέφυρες τόσο μεταξύ των μαθητών όσο και μεταξύ του εκπαιδευτικού και των μαθητών, ενδυναμώνοντας τη συνεργατική μάθηση (Woo et al., 2011). Σε ό,τι αφορά τη διδασκαλία της Αγγλικής ως ξένης γλώσσας, τα wikis και η συνεργατική δημιουργία κειμένων τυγχάνουν ευρείας αποδοχής από τους μαθητές, παρά την όποια δυσκολία για την αποτελεσματική εφαρμογή τους στη σχολική τάξη (Lin & Yang, 2011).

Τέλος, ένα ιδιαίτερα εύχρηστο και διαδεδωμένο εργαλείο του Web 2.0 είναι οι δημοσκοπήσεις – ερωτηματολόγια. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν με δημιουργικό τρόπο στην εκπαίδευση, λόγω της ευκολίας δημιουργίας, διαχείρισης και χρήσης τους. Παράλληλα, προσφέρεται η επιλογή στον εκπαιδευτή να διαπιστώσει άμεσα την εγκυρότητα και την πληρότητα της δημοσκόπησης, ελέγχοντας, για παράδειγμα, αν απαντήθηκαν οι απαιτούμενες ερωτήσεις από όλους τους εκπαιδευόμενους. Τα τελευταία χρόνια έχουν αναπτυχθεί πολλά τέτοια εύχρηστα εργαλεία, ένα εκ των οποίων είναι και το Google Forms (Φόρμες) στην πλατφόρμα Google Drive. Σε έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί, έχει αναδειχθεί ότι η ευκολία χρήσης του το κάνει κατάλληλο για εφαρμογή στη σχολική τάξη (Chu & Kennedy, 2011).

Με βάση τα παραπάνω, η ανεύρεση και επιλογή των κατάλληλων εκπαιδευτικών λογισμικών, καθώς και η οργάνωση δραστηριοτήτων με βάση τα ενδιαφέροντα και το γνωστικό υπόβαθρο των μαθητών κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική για την εκπαιδευτική διαδικασία. Η δημιουργία συνεργατικών πρωτότυπων Business Plan στα Αγγλικά μέσω της χρήσης των δύο παραπάνω εργαλείων είναι δυνατόν να οδηγήσει στην ανεύρεση πληροφοριών στο διαδίκτυο, την εκμάθηση λεξιλογίου σχετικού με την

επιχειρηματικότητα, καθώς και την ανάπτυξη και την καλλιέργεια δεξιοτήτων σχετικών με την παραγωγή γραπτού λόγου.

3. Μεθοδολογία έρευνας - Πειραματική εφαρμογή

Το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό σενάριο εφαρμόστηκε σε δύο τμήματα της Ε΄ τάξης ενός πειραματικού δημοτικού σχολείου της Θεσσαλονίκης. Το δείγμα περιλάμβανε συνολικά 45 μαθητές και μαθήτριες με αρκετά υψηλό επίπεδο Αγγλικών και γνώσεων Πληροφορικής. Τα σχολεία ήταν εξοπλισμένα με διαδραστικό πίνακα και σύγχρονο εργαστήριο πληροφορικής, καθώς και γρήγορη σύνδεση στο διαδίκτυο.

Ο διδακτικός σχεδιασμός στηρίχθηκε στο γνωστό εκπαιδευτικό μοντέλο ADDIE (Analysis, Design, Development, Implementation, and Evaluation). Τα βήματα εφαρμογής της μεθόδου ήταν τα ακόλουθα:

- Αρχικά έγινε προετοιμασία του λογισμικού (Wiki) που θα χρησιμοποιούσαν οι μαθητές, με συντομεύσεις και δημιουργία κωδικών πρόσβασης, ώστε να είναι όσο το δυνατόν αμεσότερη και ευκολότερη η χρήση του από παιδιά αυτής της ηλικίας.
- Οι μαθητές χωρίστηκαν σε ομάδες 3-4 ατόμων, αναζήτησαν πληροφορίες στο διαδίκτυο και παρουσίασαν στα Αγγλικά κάποιες χαρακτηριστικές ιστορίες επιχειρηματικής επιτυχίας (success stories) (όπως των Zuckerberg, Ωνάση, Gates κ.λπ.). Επίσης, ερωτήθηκαν οι μαθητές από τον εκπαιδευτικό αν η επιτυχία των συγκεκριμένων ανθρώπων εξαρτιόταν από τη δημιουργία κάποιου επιχειρηματικού σχεδίου.
- Στη συνέχεια παρουσιάστηκε από τον εκπαιδευτικό η ιδέα ενός επιχειρηματικού σχεδίου (business plan) και έγινε αναζήτηση για την ανεύρεση ενός από το διαδίκτυο, κατάλληλου για παιδιά της συγκεκριμένης ηλικίας. Αφού επέλεξαν το πιο απλό και ενδιαφέρον, έγινε παρουσίαση του βασικού του λεξιλογίου σχετικά με την επιχειρηματικότητα στα Αγγλικά από τον εκπαιδευτικό στην τάξη.
- Τη δεύτερη διδακτική ώρα, οι μαθητές σε ομάδες των δύο ατόμων εισήλθαν με τους κωδικούς πρόσβασης που τους δόθηκαν στο Wiki του σχολείου (<http://peirthes.wikispaces.com>) και ξεκίνησαν να συμπληρώνουν το συγκεκριμένο business plan στα Αγγλικά. Πέρα από τις υπάρχουσες ερωτήσεις του, επικουρικά έγιναν από τον εκπαιδευτικό και άλλες, οι οποίες διευκόλυναν τα παιδιά στο έργο τους. Ορισμένες από αυτές ήταν:
Where should your business be located?
How can you attract customers?
How many people will work in your business?
What are your operating costs? (Include your own salary)
- Με τη βοήθεια και υπό την επίβλεψη του εκπαιδευτικού η κάθε ομάδα πληκτρολόγησε το κείμενά της. Στην παρακάτω εικόνα διακρίνεται ένα εκ

των επιχειρηματικών σχεδίων και ειδικότερα η τελευταία σελίδα του, ως δείγμα από τη δουλειά των μαθητών:

business plan

business name:
O.D.L.Y

idea
Our idea is a luxury hotel for children without parents.

marketing
customers
Their customers is kids 5-13.

promotion
The promotion are emails and signs.

finances
startup costs 1.000.000 euros
expenses per unit 5 euros
price per unit 10 euros including the pool, the rooms and the playground.
profit per unit 10 euros

contact:
Monday - Sunday 0000 - 19.00
Parorama, Xloh 57 (Thessaloniki) 210889911
Kalarali, 97 (Athens) 9118910990

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Εικόνα 1: Ένα εκ των Business plan των μαθητών

- Την τρίτη διδακτική ώρα έγινε ανάγνωση των επιχειρηματικών σχεδίων στην τάξη. Ακολούθως, αφού επιλέχθηκε ομόφωνα από τους μαθητές το καλύτερο business plan που αφορούσε την πιο καινοτόμο ιδέα, βασισμένη σε ένα ορθό επιχειρηματικό σχέδιο, έγινε από αυτούς η διόρθωσή του σε διάφορα λάθη που υπήρχαν. Με τον τρόπο αυτόν προέκυψε το τελικό κείμενο για το επιχειρηματικό σχέδιο που επιλέχθηκε.
- Τέλος, αμέσως μετά έγινε η αξιολόγηση της διδασκαλίας με ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια. Δηλαδή, οι μαθητές κλήθηκαν, μέσω μίας φόρμας του εργαλείου Google Drive που δημιουργήθηκε από τους εκπαιδευτικούς, να απαντήσουν σε τρεις συγκεκριμένες ερωτήσεις με αντικείμενο την ευκολία χρήσης των νέων τεχνολογιών.

4. Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης της διδασκαλίας με ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια ήταν εξαιρετικά ενδιαφέροντα. Οι απαντήσεις των μαθητών στις τρεις ερωτήσεις των πινάκων 1 και 2 φανερώνουν πως το σενάριο κέντρισε το ενδιαφέρον των μαθητών,

αφού βρήκαν ιδιαίτερα ενδιαφέρονσα τόσο τη διαδικασία αναζήτησης στο διαδίκτυο μιας ιστορίας ενός επιτυχημένου ατόμου όσο και την κατάρτιση ενός δικού τους επιχειρηματικού σχεδίου. Από την άλλη μεριά διαπιστώθηκε ότι οι σημερινοί μαθητές της Ε΄ Δημοτικού είναι σε αρκετά υψηλό βαθμό απαλλαγμένοι από τον φόβο που αφορά την τεχνολογία. Η χρήση των νέων εργαλείων Web 2.0 δε φαίνεται σε καμία περίπτωση να τους δημιουργεί ιδιαίτερες δυσκολίες. Συνεπώς, ουσιαστικά κρίνεται εφικτή η ενσωμάτωση παρόμοιων εφαρμογών στη διδασκαλία σε τάξεις εντεκάχρονων ή δωδεκάχρονων μαθητών.

Πίνακας 1. Ενδιαφέρον σεναρίου: Δείγμα 46 μαθητές
(1:Καθόλου, 2:Λίγο, 3:Μέτρια, 4:Αρκετά, 5:Πολύ)

Ερωτήσεις	Ποσοστά				
	1	2	3	4	5
Σας φάνηκε ενδιαφέρονσα η εύρεση και παρουσίαση μίας ιστορίας επιτυχίας;	0%	2%	7%	40%	51%
Σας φάνηκε ενδιαφέρονσα η σύνταξη ενός επιχειρηματικού σχεδίου;	0%	0%	5%	11%	84%

Πίνακας 2. Ευκολία χρήσης νέων τεχνολογιών: Δείγμα 46 μαθητές
(1:Πολύ Δύσκολο, 2:Δύσκολο, 3:Μέτριο, 4:Εύκολο, 5:Πολύ εύκολο)

Ερωτήσεις	Ποσοστά				
	1	2	3	4	5
Σας φάνηκε εύκολο στη χρήση το Wiki;	0%	4%	7%	27%	62%

Στη συνέχεια, σε ό,τι αφορά το ζητούμενο αν το συγκεκριμένο σενάριο επέφερε βελτίωση στην αγγλική γλώσσα, είναι εμφανές από τις απαντήσεις των μαθητών στον πίνακα 3 ότι με τη βοήθεια του σχεδίου είδαν σημαντική βελτίωση τόσο στον γραπτό λόγο όσο και στο λεξιλόγιο στα Αγγλικά.

Πίνακας 3. Βελτίωση ικανοτήτων στην ξένη γλώσσα: Δείγμα 46 μαθητές
(1:Καθόλου, 2:Λίγο, 3:Μέτρια, 4:Αρκετά, 5:Πολύ)

Ερωτήσεις	Ποσοστά				
	1	2	3	4	5
Πιστεύετε ότι βελτιώθηκε η ικανότητά σας στον γραπτό λόγο στα Αγγλικά;	2%	7%	11%	35%	45%
Πιστεύετε ότι βελτιώθηκε το λεξιλόγιό σας στα Αγγλικά;	5%	9%	18%	31%	37%

5. Συμπεράσματα

Ένα πρώτο συμπέρασμα που προκύπτει είναι πως σε συνεργατικά σενάρια η συνδυαστική χρήση τεχνολογιών, όπως τα wikis και τα ερωτηματολόγια, μπορεί να

έχει πολύ θετικά αποτελέσματα στη σχολική τάξη. Παρά το περιορισμένο δείγμα μαθητών που χρησιμοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, τα μηνύματα ήταν ιδιαίτερα ενθαρρυντικά. Μάλλον το γεγονός ότι οι μαθητές προέρχονταν από πειραματικό σχολείο, όπου εφαρμόζονται πολλές καινοτόμες διδακτικές πρακτικές, έχοντας παράλληλα οι ίδιοι αρκετά υψηλό επίπεδο Αγγλικών και γνώσεων Πληροφορικής, συνετέλεσε στην επιτυχή ολοκλήρωση του σεναρίου σε τρεις σχολικές - διδακτικές ώρες. Η χρήση συγκεκριμένων δυνατοτήτων του Web 2.0 δύναται να λειτουργήσει αποδοτικά, ώστε να αναπτυχθούν συνεργατικά από τους μαθητές διαφορετικές δεξιότητες που σχετίζονται με την παραγωγή γραπτού λόγου, την εκμάθηση λεξιλογίου, αλλά και την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο στην αγγλική γλώσσα. Επίσης, διαφαίνεται ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών μπορεί να παρακινήσει τους μαθητές, προσφέροντάς τους νέα ενδιαφέροντα για μάθηση. Οι πολύ ωραίες και καινοτόμες ιδέες που εκφράστηκαν από αυτούς αποτέλεσαν το εφελτήριο για τη δόμηση επιχειρηματικής σκέψης, μέσω μιας πρώτης επαφής τους με ένα επιχειρηματικό σχέδιο, έχοντας παράλληλα τη βοήθεια του εκπαιδευτικού - συντονιστή και όχι αυτού του παντογνώστη της μαθησιακής διαδικασίας.

Τέλος, ένα δεύτερο σημαντικό συμπέρασμα είναι ότι μέσα από την αλληλεπίδραση που επιτεύχθηκε μεταξύ των εκπαιδευτικών Αγγλικής Γλώσσας και Πληροφορικής για την εφαρμογή του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού σχεδίου, αναδείχτηκε η αξία της συνεργασίας εκπαιδευτικών διαφορετικών ειδικοτήτων στο δημοτικό σχολείο για τη δυναμική και αποτελεσματική αξιοποίηση των Τ.Π.Ε στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ολοκληρώνοντας, εκτιμούμε ότι παρόμοια συνεργασία μπορεί ακόμη πιο εύκολα να επιτευχθεί και μεταξύ των εκπαιδευτικών των παραπάνω ειδικοτήτων στο γυμνάσιο ή και το λύκειο, αφού η ύπαρξη οικονομολόγου εκπαιδευτικού στα σχολεία της εκπαιδευτικής αυτής βαθμίδας θα έδινε τη δυνατότητα στους μαθητές να λάβουν πιο εξειδικευμένη γνώση για το συγκεκριμένο αντικείμενο, εμβαθύνοντας σε αυτό ακόμη περισσότερο.

Αναφορές

An, Y. J., & Williams, K. (2010). Teaching with Web 2.0 technologies: Benefits, barriers and lessons learned. *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning*, 7(3), 41-48.

Anastasiades, P. S., & Kotsidis, K. (2013). The Challenges of Web 2.0 for Education in Greece: A Review of the Literature. *International Journal of Web-Based Learning and Teaching Technologies*, 8(4), 19-33.

Anderson, P. (2007). What is Web 2.0?: Ideas, technologies and implications for education. *JISC Technology and Standards Watch*, 1(1), 1-64.

- Chu, S. K. W., & Kennedy, D. M. (2011). Using online collaborative tools for groups to co-construct knowledge. *Online Information Review*, 35(4), 581-597.
- European Commission (2012). Entrepreneurship Education at School in Europe: National Strategies, Curricula and Learning Outcomes.
- European Commission (2014). *Thematic Working Group on Entrepreneurship Education*, Final Report.
- Crook, C. (2008). *Web 2.0 technologies for learning: the current landscape—opportunities, challenges and tensions*. British Educational Communications and Technology Agency (BECTA).
- European Parliament and Council, (2013). *Regulation (Eu) No 346/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 April 2013 on European Social Entrepreneurship funds*, Official Journal of the European Union L 115/18, 25.4.2013.
- Gokhale, A. A. (1995). Collaborative learning enhances critical thinking. *Journal of Technology Education*, 7(1), 22-30.
- Gutterman, A. S. (2012). *Definitions of entrepreneurship*. Reported in Gutterman A.S. (2012). *Organizational Management and Administration: A Guide for Managers and Professionals*. Thomson Reuters/West.
- Jones, B., & Iredale, N. (2010). Enterprise education as pedagogy. *Education+ Training*, 52(1), 7-19.
- Kritzenberger, H., Winkler, T., & Herczeg, M. (2002). Collaborative and constructive learning of elementary school children in experiential learning spaces along the virtuality continuum. In M. Herczeg, W. Prinz & H. Oberquelle (Eds.), *Mensch & Computer 2002: Vom interaktiven Werkzeug zu kooperativen Arbeits- und Lernwelten* (pp. 115-124). Stuttgart: B. G. Teubner.
- Kussmaul, C. (2011). Wikis for Education. Helping students communicate and collaborate. *IEEE International Conference on Technology for Education*, 14-16 July, Chennai, Tamil Nadu, 274-278.
- Lin, W. C., & Yang, S. C. (2011). Exploring students' perceptions of integrating wiki technology and peer feedback into English writing courses. *English Teaching: Practice and Critique*, 10(2), 88-103.

O'Reilly, T. (2005a). What is Web 2.0: Design Patterns and Business Models for the next generation of software. O'Reilly website, 30th September 2005. O'Reilly Media Inc. Ανάκτηση στις 01/4/2017 από <http://www.oreillyn.com/pub/a/oreilly/tim/news/2005/09/30/what-is-web-20.html>

Schumpeter, J. A. (1978). Economic Methodology, in F. Machlup (ed.) *Methodology of Economics and Other Social Sciences*. New York: Academic Press.

Vican, D., & Luketić, D. (2013). Self-assessment of Croatian elementary school pupils on the entrepreneurial initiative. *Management*, 18(2), 57-79.

Wilson, K. (2008). *Entrepreneurship and Higher Education*, OECD, pp.119-138.

Woo, M., Chu, S., Ho, A., & Li, X. (2011). Using a wiki to scaffold primary-school students' writing. *Journal of Educational Technology & Society*, 14(1), 43-54.

Ybarra, R., & Green T. (2003). Using technology to help ESL/EFL students develop language skills. *The Internet TESL Journal*, 9(3), 1-5.

Αγγέλαινα, Σ., & Τζιμογιάννης, Α. (2010). Μελέτη της συμμετοχής και της γνωστικής παρουσίας μαθητών Γυμνασίου σε ένα εκπαιδευτικό ιστολόγιο. *Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση*, 3(3), 113-128.

Abstract

This educational scenario includes the combined use of multiple tools aiming at the creation of collaborative business plans by pupils of the 5th grade of elementary school. Some secondary objectives were: learning to search for information on the Web, getting to know the Wikis, the acquisition of vocabulary about entrepreneurship and the improvement of pupils' writing skills in English. The implementation took three teaching school hours, initially in the classroom and then in the school lab. The Web 2.0 educational tools used were the Wiki, and the online Questionnaires. The results show that the targeted use of these tools in the educational process can be beneficial to the pupils' creativity and also the ability to express themselves. Furthermore, they promote interactivity and the role of the teacher as a facilitator of the educational process.

Keywords: English language, Entrepreneurship, Web 2.0, Writing skills.